

Živilskopredelovalna industrija v Sloveniji v letu 2017

Uvodni besedi

Spoštovani!

Preteklih nekaj let lahko označimo kot leta razvoja in rasti. Pozitivno vzdušje in gospodarska rast se odražata v celotni družbi, kar generira potrošnjo, rast proizvodnje in pozitivno vpliva na investicije. Beležimo tudi rast števila delovnih mest ter s tem zmanjšanje brezposelnosti.

Večino pridelane in predelane hrane prodamo na domačem trgu, zato je pozitivna podoba celotne verige preskrbe s hrano, od pridelovalcev, predelovalne industrije do trgovine, pomemben dejavnik pri zagotavljanju zaupanja potrošnikov v kakovost lokalne hrane. K dvigu zavedanja je gotovo pripomogla tudi nova shema kakovosti in zaščitni znak »Izbrana kakovost Slovenija«, kot prva sta v shemo kakovosti vstopila sektorja mleka in mesa ter označila svoje kakovostne proizvode s tem znakom. V Sloveniji pridelani in predelani proizvodi mesa in mleka so dokaz, da je povezovanje vseh členov v verigi preskrbe s hrano ključ do uspeha. Intenzivna promocija in ozaveščanje imata za posledico dvig zaupanja potrošnikov v slovensko hrano in večje poseganje po lokalnih proizvodih.

Pomemben dejavnik rasti gospodarstva je tudi povečevanje izvoza, ki je posledica aktivnosti na področju internacionalizacije slovenskega kmetijstva in živilstva. Z izvozom se zmanjšuje odvisnost od domačega oz. evropskega trga ter krepi stabilnost celotne verige preskrbe s hrano. Na tem mestu bi želel omeniti, da je ena od prioritet našega ministrstva pomoč podjetjem pri prodoru na nove trge ter s tem spodbujanje izvoza visokokakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov, ki jih lahko s ponosom ponudimo tudi bolj oddaljenim trgom. Izvozna usmerjenost živilskopredelovalne industrije se je v letu 2017 v primerjavi s preteklim letom povečala za 12,6 % in je v skupnih prihodkih od prodaje preseгла 27 %. To kaže na dejstvo, da podjetja živilskopredelovalne industrije uspešno osvajajo nove trge. Na tem področju je bilo v zadnjih letih že opravljenih precej aktivnosti, cilju pa bomo sledili tudi v prihodnje.

Spoštovani, dobro se zavedamo pomena živilskopredelovalne industrije in njenega multiplikativnega učinka na slovensko gospodarstvo, zato upam, da bomo nadaljevali z dobrim sodelovanjem za uspešne poslovne rezultate!

mag. Dejan Židan,
minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Foto: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Spoštovani,

kar je nam domačinom že zelo dobro poznano, turistom, ki oddih preživljajo na sončni strani Alp pa čedalje bolj, je dejstvo, da Slovenijo odlikuje bogata kulinarčna pestrost. Za to se lahko zahvalimo predvsem družinskemu izročilu, babicam, mamam in hčeram ter kulturnemu izročilu naroda, našim velikim piscem, ki so se še kako zavedali pomembnosti vsakodnevne prehrane kot dela narodne identitete. Dejstvo, da Slovenci cenimo in vsakodnevno uživamo naše domače jedi, je v današnjem času globalizacije še kako pomembno. V času, polnem hitenja, stresa in pomanjkanja časa, pomembno vlogo pri zagotavljanju ohranjanja družinskih navad in običajev odigra slovenska živilskopredelovalna industrija, ki ji zaupa vse več slovenskih potrošnikov. Slovensko živilstvo se lahko pohvali tudi z visoko stopnjo izvozne aktivnosti. V letu 2017 smo več kot četrť prihodkov od prodaje ustvarili zunaj meja Slovenije, kar nas nadvse veseli, saj je to potrditev, da pri nakupu slovenskih živilskih proizvodov ne gre zgolj za sentimentalno navezanost, temveč da potrošniki vedno bolj prepoznavajo kakovost in okusnost naših izdelkov.

Živilska industrija na vsakem koraku piše nacionalno zgodovino, zato si prizadevamo, da ohranjamo tradicionalne recepte, ki jih prilagajamo željam in potrebam sodobnega potrošnika. Naj bo to priročnejša embalaža, izdelki z manj sladkorja, maščobe ali soli oz. nov, inovativen okus. Vse naše poteze so usmerjene v zadovoljstvo, predvsem pa zdravje naših potrošnikov. V slovenski živilskopredelovalni industriji je registriranih 27 sektorjev, kar nam omogoča, da slovenskega potrošnika preskrbimo z vsem, kar potrebuje za uravnotežene dnevne obroke. Prizadevamo si, da so naši proizvodi izdelani iz visokokakovostnih surovin, ki jih zagotavlja raznolika slovenska pokrajina, zato ne preseneča dejstvo, da so živilskopredelovalni obrati enakomerno razporejeni po vsej državi. S tem pripomoremo k ohranjanju in razvoju slovenskega podeželja ter k decentralizaciji zaposlovanja. Z našimi izdelki je tako neposredno povezano več tisoč ljudi, upamo in prizadevamo pa si, da se bomo čim pogosteje znašli tudi na vaših vsakdanjih in prazničnih mizah. Verjamem, da bo publikacija, ki je pred vami, pripomogla k še učinkovitejši promociji slovenske živilskopredelovalne industrije, tako doma kot po svetu.

Anka Miklavič Lipušček,
predsednica GZS - Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij

Foto: Tadej Kreft

Osebna izkaznica živilskih podjetij

Število podjetij

733

Število zaposlenih

13.683

Dodana vrednost

499 mio €

Dodana vrednost na zaposlenega

36.472 €

Čisti prihodki od prodaje

2,2 mrd €

Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu

599 mio €

Delež prodaje na tujem trgu

27,8 %

Neto čisti dobiček/izguba

81 mio €

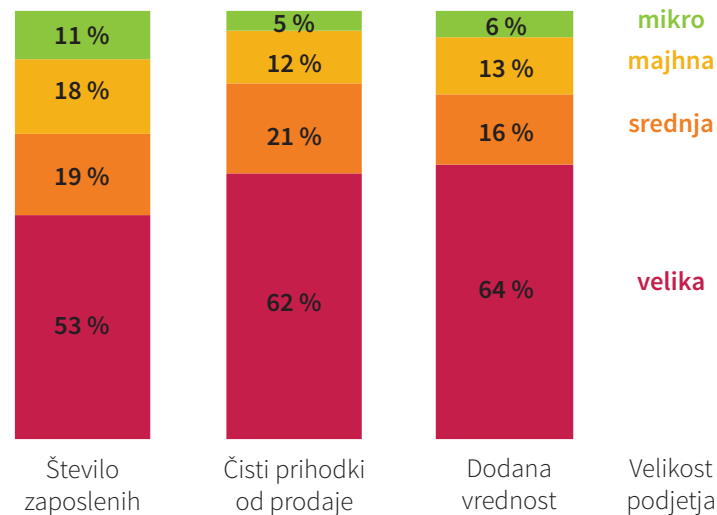
V letu 2017 je bilo
v živilskopredelovalni industriji registriranih

733 podjetij

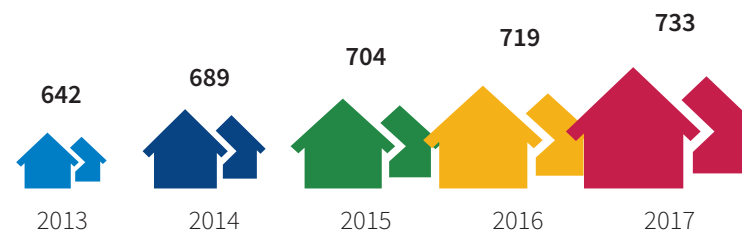

- Število podjetij v živilskopredelovalni industriji iz leta v leto narašča. V obdobju 2013-2017 beležimo največje povečanje števila registriranih podjetij v letu 2014, od takrat do leta 2017 pa se je število podjetij zgolj povečevalo.
- Kljub temu, da velika podjetja predstavljajo zgolj 2 % vseh podjetij v živilskopredelovalni industriji, pripomorejo k največjemu deležu zaposlenosti (53 %), dodani vrednosti (64 %) in čistim prihodkom od prodaje (62 %).

Razčlenitev podjetij po različnih indikatorjih

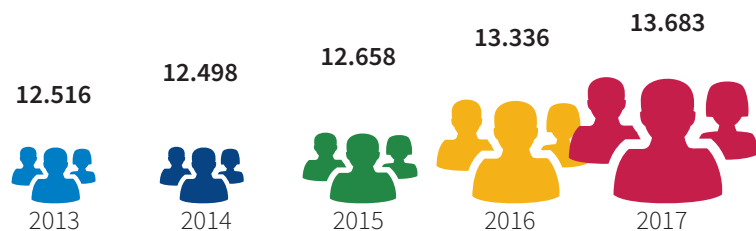

Število podjetij v živilskopredelovalni industriji narašča

Živilskopredelovalna industrija kot zaposlovalec

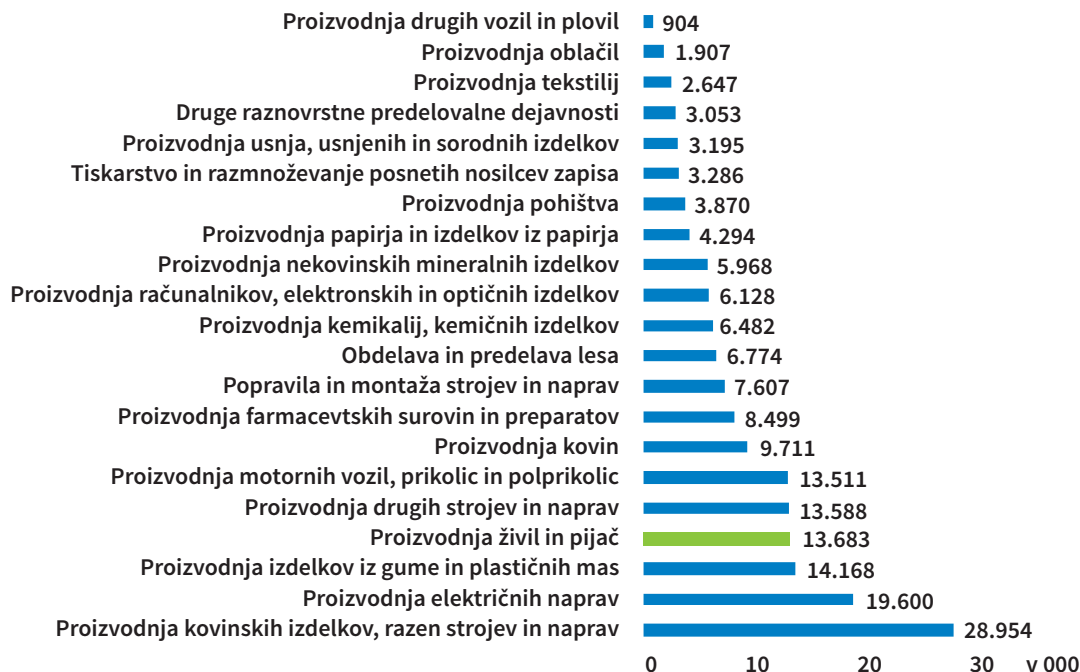
Število zaposlenih v živilskopredelovalni industriji se povečuje

TOP 5 ZAPOSLOVALCEV

1. Perutnina Ptuj d.d.
2. Žito d.o.o.
3. Pivovarna Laško Union d.o.o.
4. Ljubljanske mlekarne d.d.
5. Mlinotest d.d.

Število zaposlenih v predelovalnih dejavnostih

Število zaposlenih v živilskopredelovalni industriji

- Največ zaposlujejo podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo pekarskih izdelkov in testenin. Znotraj te dejavnosti je registriranih tudi največ mikro podjetij in 4 velika podjetja, ki zaposlujejo 39 % vseh zaposlenih v tej dejavnosti.
- Na drugem mestu so podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mesa in mesnih izdelkov, od katerih največ ljudi zaposlujejo podjetja, ki se ukvarjata s proizvodnjo perutninskega mesa.
- Podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo mleka, so po številu zaposlenih na tretjem mestu.

Število podjetij po sektorjih

Živilskopredelovalno industrijo po SKD 2008 v grobem razdelimo na C 10 - Proizvodnja živil in C 11- Proizvodnja pijač, natančneje pa na 27 levo navedenih sektorjev.

- Največji delež (44 %) vseh podjetij v živilskopredelovalni industriji predstavljajo podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kruha, svežega peciva in slaščic, sledijo podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mesnih izdelkov in podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mesa (razen perutninskega).

Čisti prihodki od prodaje

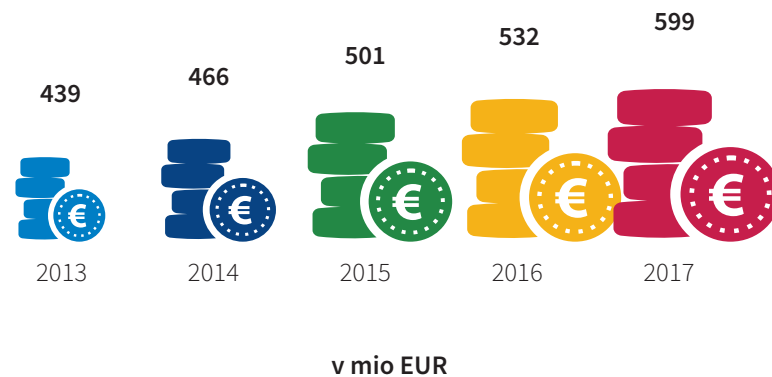
Dodana vrednost

- V letu 2017 so največ čistih prihodkov od prodaje ustvarila podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mesa in mesnih izdelkov.
- Na drugem mestu so podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo pekarskih izdelkov in testenin.
- Podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo mleka, so po čistih prihodkih od prodaje na tretjem mestu.

- Leta 2017 so največjo dodano vrednost ustvarila podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo pekarskih izdelkov in testenin.
- Na drugem mestu so podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mesa in mesnih izdelkov.
- Podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo pijač, so po dodani vrednosti na tretjem mestu.

Čisti prihodki od prodaje na tujih trgih

- Živilska podjetja izkazujejo odlične rezultate tudi na tujih trgih.
- V zadnjih petih letih se čisti prihodki od prodaje živilskih podjetij na tujem trgu gibljejo med 400 in 600 milijoni evrov.
- Največje povišanje v primerjavi s predhodnim letom beležimo v letu 2017, ko so se čisti prihodki od prodaje na tujem trgu zvišali za skoraj 13 % oz. za več kot 65 milijonov evrov.

TOP 5 IZVOZNIH PODJETIJ

1. Droga Kolinska d.d.
2. Perutnina Ptuj d.d.
3. Ljubljanske mlekarne d.d.
4. Incom d.o.o.
5. Pivovarna Laško Union d.o.o.

TOP 5 IZVOZNIH DRŽAV

1. Italija
2. Hrvaška
3. Avstrija
4. Bosna in Hercegovina
5. Nemčija

Vir: SURS

Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu

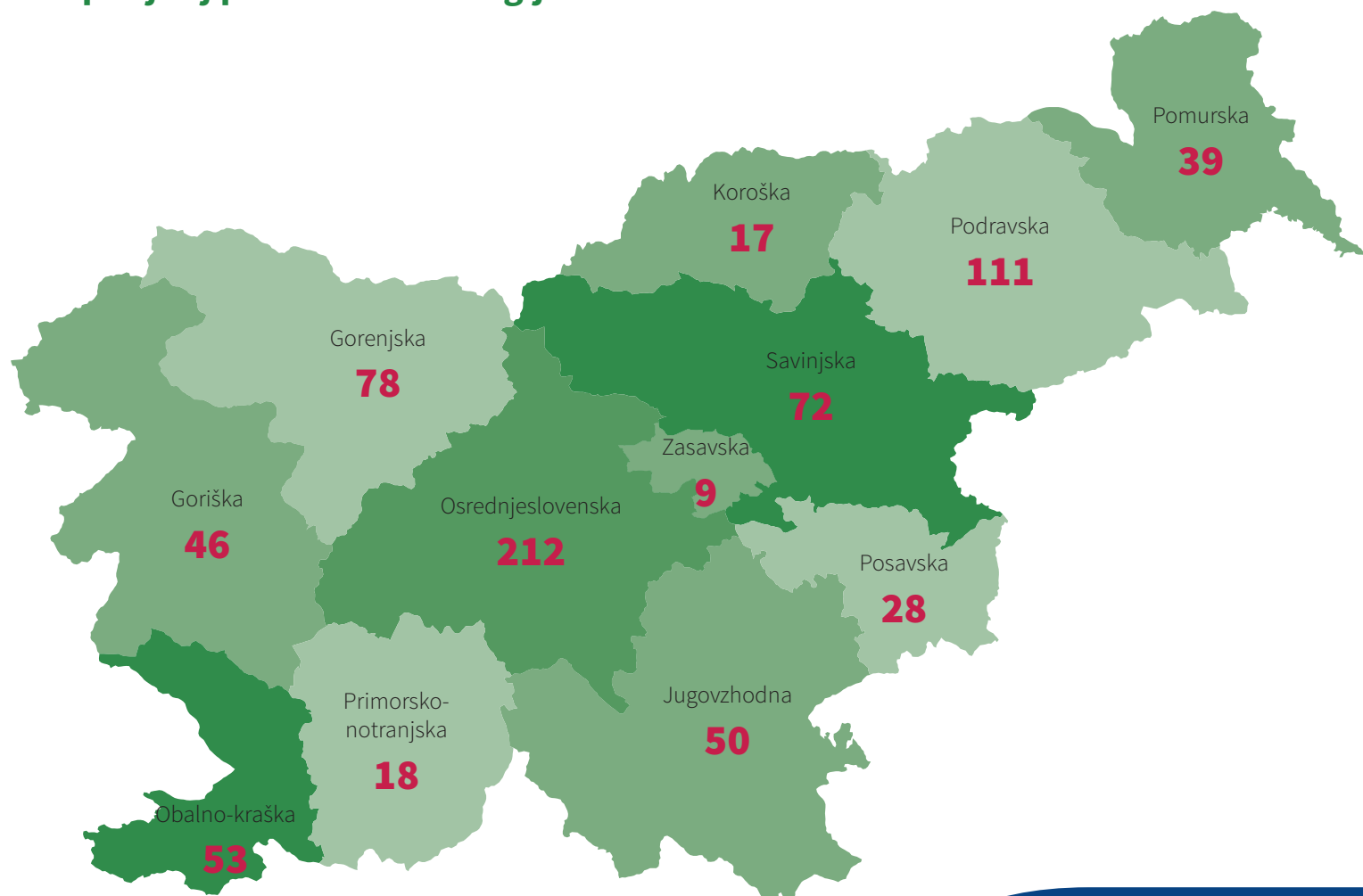
Delež prodaje na tujem trgu

- Največ čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu ustvarijo podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo drugih prehrabnih izdelkov.
- Na drugem mestu po čistih prihodkih od prodaje na tujih trgih so podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mesa in mesnih izdelkov
- Podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo mleka so po čistih prihodkih od prodaje na tujem trgu na tretjem mestu.

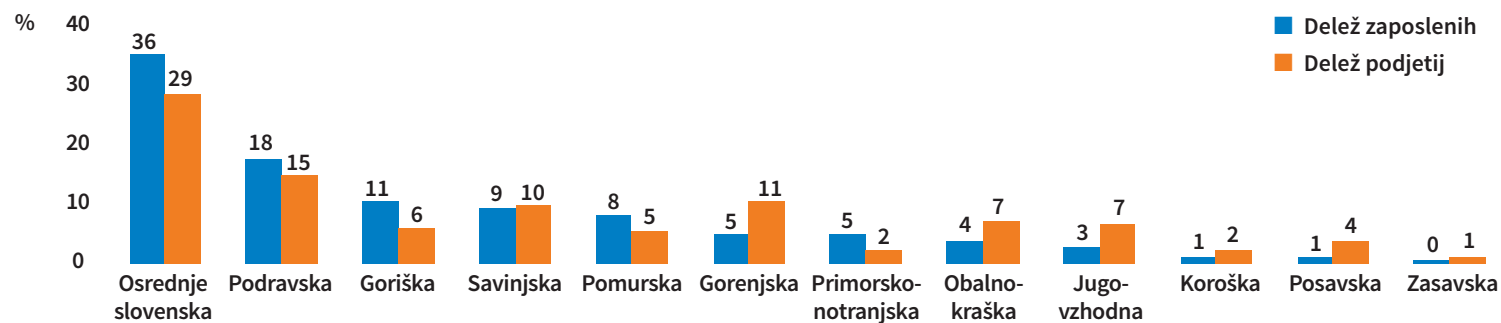
- Največji delež prodaje na tujem trgu ustvarijo podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo drugih prehrabnih izdelkov, ta na tujem trgu ustvarijo 58 % celotne prodaje.
- Na drugem mestu so podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo mleka, njihov delež prodaje na tujem trgu znaša skoraj 39 %.
- Podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo in konzerviranjem sadja in zelenjave, zasedajo tretje mesto. Njihov delež prodaje na tujem trgu znaša 34 %..

Število podjetij po statističnih regijah

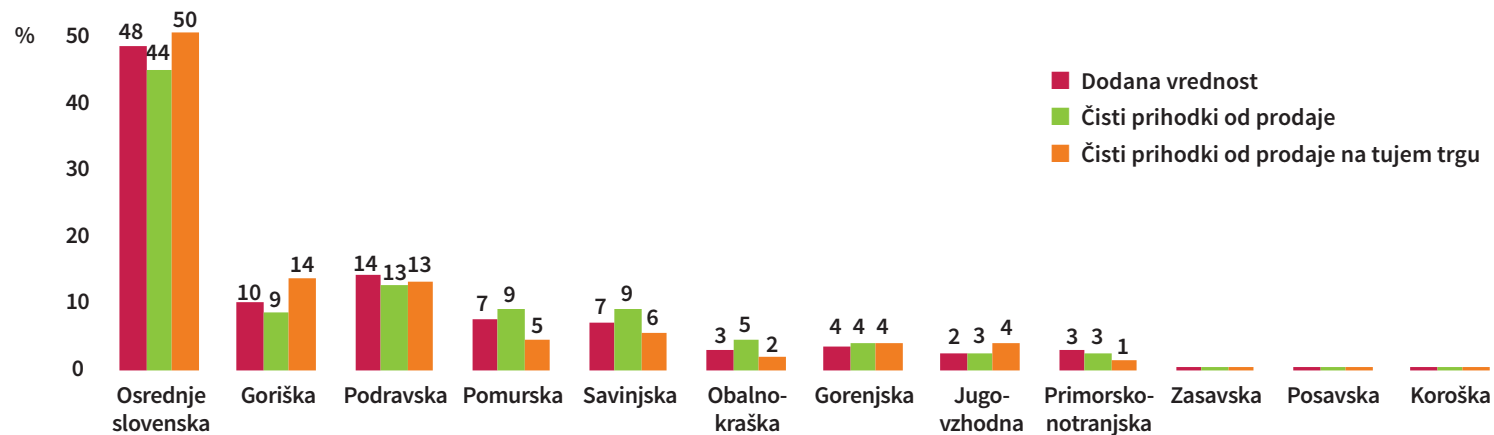

- Slovenska živilskopredelovalna industrija je zastopana v vseh slovenskih statističnih regijah.
- Najuspešnejša je živilskopredelovalna industrija osrednjeslovenske regije.
- Nadpovprečne rezultate dosegajo še pomurska, podravska, savinjska in goriška statistična regija.

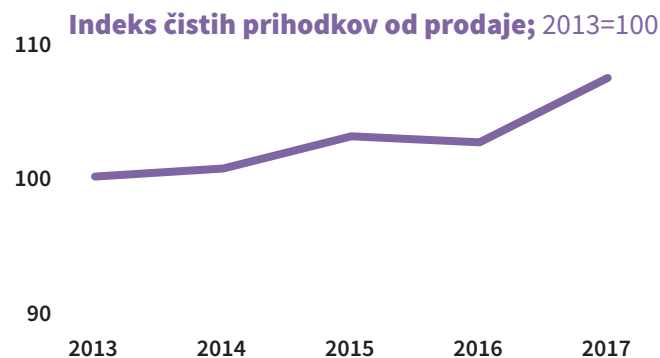
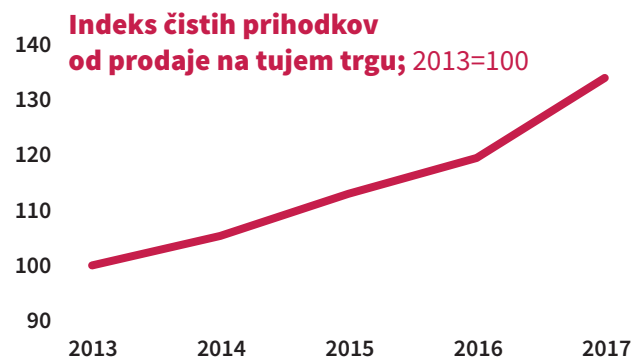
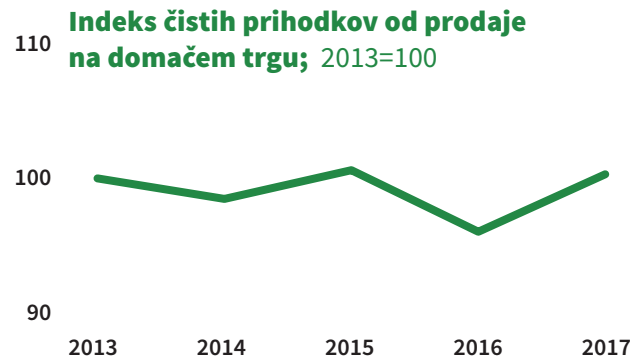
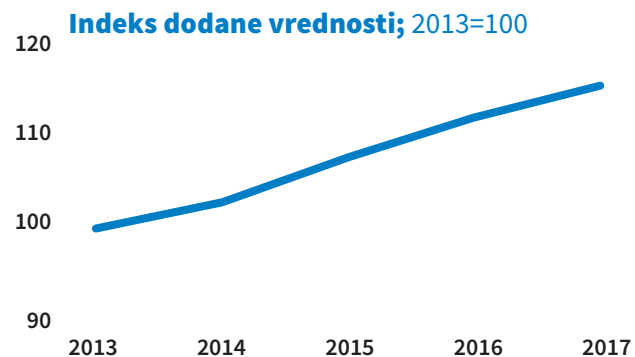
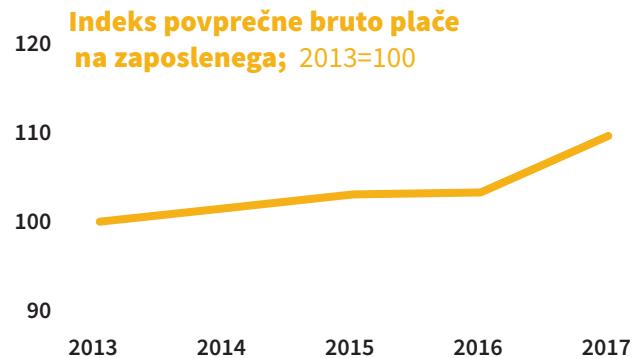
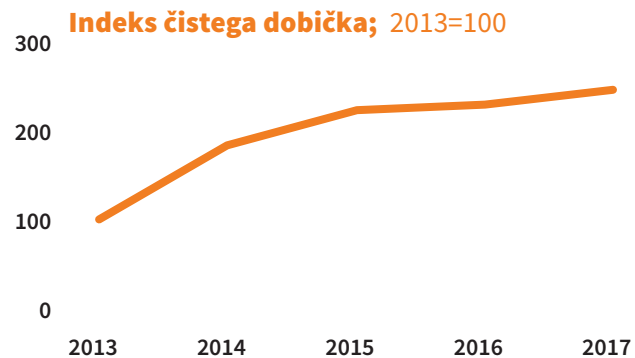
Delež podjetij in zaposlenih v statističnih regijah (SLO=100 %)

Prispevek statističnih regij k posameznim kazalnikom poslovanja (SLO=100 %)

Kazalniki poslovanja slovenske živilskopredelovalne industrije

Povzetek

- Od leta 2013 do leta 2017 se je število podjetij v živilskopredelovalni industriji povečalo.
- Povečuje se tudi število zaposlenih.
- Rasteta dodana vrednost in čisti prihodki od prodaje.
- Prav tako narašča izvozna aktivnost – čisti prihodki od prodaje na tujem trgu so se v zadnjih petih letih povečali za 36 %.
- Delež prodaje na tujem trgu je iz 22 % v letu 2013 narasel na 28 % v letu 2017.

Prikazi na grafikonih temeljijo na indeksu s stalno osnovo v letu 2013.

PO ŠTEVILU ZAPOSLENIH

1. Perutnina Ptuj d.d.
2. Žito d.o.o.
3. Pivovarna Laško Union d.o.o.
4. Ljubljanske mlekarne d.d.
5. Mlinotest d.d.
6. Droga Kolinska d.d.
7. Pivka perutninarstvo d.d.
8. Celjske mesnine d.o.o.
9. Pekarna Pečjak d.o.o.
10. Don Don d.o.o.

PO ČISTIH PRIHODKIH OD PRODAJE

1. Droga Kolinska d.d.
2. Ljubljanske mlekarne d.d.
3. Perutnina Ptuj d.d.
4. Pivovarna Laško Union d.o.o.
5. Žito d.o.o.
6. Celjske mesnine d.o.o.
7. Mlekarna Celeia d.o.o.
8. Panvita MIR d.o.o.
9. Jata Emona d.o.o.
10. Mlinotest d.d.

PO DODANI VREDNOSTI

1. Pivovarna Laško Union d.o.o.
2. Perutnina Ptuj d.d.
3. Droga Kolinska d.d.
4. Ljubljanske mlekarne d.d.
5. Žito d.o.o.
6. Radenska d.o.o.
7. Fructal d.o.o.
8. Mlinotest d.d.
9. Pekarna Pečjak d.o.o.
10. Jata Emona d.o.o.

PO ČISTIH PRIHODKIH OD PRODAJE NA TUJIH TRGIH

1. Droga Kolinska d.d.
2. Perutnina Ptuj d.d.
3. Ljubljanske mlekarne d.d.
4. Incom d.o.o.
5. Pivovarna Laško Union d.o.o.
6. Žito d.o.o.
7. Hočevar d.o.o.
8. Fructal d.o.o.
9. Mercator-Emba d.d.
10. Mlekarna Celeia d.o.o.

Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (v nadaljevanju: PRP 2014–2020) je skupni programski dokument posamezne države članice in Evropske komisije, ki predstavlja programsko osnovo za črpanje finančnih sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Program odraža nacionalne prednostne naloge, ki jih država članica opredeli na podlagi analize stanja kmetijstva, živilstva in gozdarstva.

PRP 2014–2020 se osredotoča na tri glavna področja, s katerimi bo Slovenija zagotavljala izboljšanje biodiverzitete, stanje voda in tal, konkurenčnost kmetijskega sektorja in socialno vključenost ter lokalni razvoj podeželskih območij, s čimer v največji meri odraža nacionalne prednostne naloge, ki jih je Slovenija opredelila na podlagi analize danosti in stanja kmetijstva, živilstva in gozdarstva, pa tudi vpetosti teh gospodarskih panog v dogajanje na podeželju in celotnem prostoru.

Za razvoj podeželskih območij je pomembna tudi stabilna živilskopredelovalna industrija, zato je podpora s strani PRP 2014-2020 namenjena tudi tej gospodarski panogi. Za živilskopredelovalno industrijo so tako namenjena sredstva iz naslednjih ukrepov PRP 2014-2020:

Ukrep 3: Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila

Cilj ukrepa je večja vključenost kmetijskih gospodarstev v sheme kakovosti in s tem povečati dodano vrednost kmetijskih proizvodov in povečati količino proizvodov iz shem kakovosti na trgu.

Ukrep 4: Naložbe v osnovna sredstva

Ukrep je namenjen razvoju kmetijstva, predelave in trženja kmetijskih in živilskih proizvodov ter kmetijske in gozdarske infrastrukture.

Ukrep 6: Razvoj kmetij in podjetij

Namen ukrepa je vzpostavitev in razvoj kmetij ter nekmetijskih dejavnosti na podeželju. S spodbudami želi PRP prispevati k aktivaciji endogenih potencialov lokalnega okolja, katerih posledica bodo krepitev podeželskega gospodarstva, nova delovna mesta in višja dodana vrednost.

Ukrep 16: Sodelovanje

Ukrep podpira raznovrstne oblike sodelovanja, s katerimi bo akterjem na podeželskih območjih omogočeno lažje premagovanje gospodarskih, okoljskih in drugih omejitev, s katerimi se ti soočajo zaradi razdrobljenosti in nepovezanosti.

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

Avtorici besedila: Nina Barbara Križnik, Tjaša Gorjanc

Oblikovanje: Samo Grčman

Tisk: Birografika BORI d. o. o.

Naklada: 1.000

Izdalo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
Dunajska 22, 1000 Ljubljana

Telefon: 01 478 9000

E-pošta: gp.mkgp@gov.si

Leto izdaje: 2018

Publikacija je brezplačna

Vir podatkov slikovnih prikazov, razen če ni drugače navedeno v besedilu publikacije, so podatki iz letnih poročil gospodarskih družb, ki jih Gospodarski zbornici Slovenije skladno z Zakonom o gospodarskih družbah posreduje AJ PES.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=296025088

ISBN 978-961-6761-61-1 (pdf)

Za vsebino publikacije je odgovorna GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij. Organ upravljanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije 2014-2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.